

ТЕОДОР СТЪРДЖЪН ВЪРХОВНИЯТ ЕГОИСТ

Превод от английски: Любомир Николов, —

chitanka.info

И тъй, перчих се както обикновено, подчертавайки на висок глас колко високо самочувствие имам. С Джудит можех да си го позволя. Тя беше влюбена в мен, а влюбените жени са такива. Кажи им каквото искаш за себе си и ще го повярват, стига да е измислица. Или поне ще се постараят.

Отивахме на езерото да поплуваме. А към конкретната тема на разговора ме насочи фактът, че Джудит изглеждаше превъзходно. Тя беше брюнетка, която отблизо (както я виждах най-често) се оказваше червенокоса, а под ярко слънце ставаше руса. Великолепно. Имаше големи зелени очи, а под прозрачната кожа сякаш се криеше плът с цвят на слонова кост. Движеше се плавно като сокол по вятъра и ме обичаше. Чудесно. И след като мислех за чудесни неща, естествено насочих разговора към себе си, а Джудит ме стискаше за ръката, крачеше до мен и се съгласяваше с всяка моя дума, както и трябваше да бъде.

— Нека го кажем така — тържествено обявих аз. — Светът и вселената са точно такива, каквито ги виждам. Според мен не би било грешка твърдението, че ако престана да вярвам в даден предмет, факт или принцип, той просто не съществува.

— Ти никога не си виждал Сиам, скъпи — каза Джудит. — Означава ли това, че Сиам не съществува?

Не спореше, просто знаеше как да поддържа разговора. Много обичаше да ме слуша.

— О, Сиам нека си съществува — великодушно отвърнах аз, — поне докато нямам причини да се съмнявам в него.

— А — рече тя.

Това го чуваше за пръв път, защото аз винаги разговарях извънредно оригинално. В моята многостранна личност се спотайваха толкова съкровища, че я смятах за неизчерпаема. Джудит се изкиска.

— Ами ако наистина речеш да се усъмниш в Сиам, Уди?

— Толкоз по-зле за сиамците.

Този път тя се разсмя от сърце. Аз също — защото противното щеше да означава, че се смее *на мен*, а това бе немислимо.

— Скъпи — каза тя, като дръпна главата ми надолу, за да ме ухапе по ухото, — ти си чудесен. Да не би с това многословие да ми доказваш, че си създал всичко наоколо — тия стари дървета, поникнали кой знае колко години преди да се родиш; звездите и

лъчезарното старо слънчице, жизнените сокове и самия живот... не се ли поизсилваш, драги мой?

Погледнах я безизразно.

— Ни най-малко. Откровено казано, скъпа, никога не съм виждал, чувал или чел нещо, което да опровергае убеждението ми, че тази вселена е сътворена от мен и от никой друг. Гледай сега — аз съществувам. Това мога да го приема за факт. Забелязвам, че имам определена форма; следователно трябва да има и подходяща за нея среда.

— А какво ще речеш за другата възможност — изящната ти форма да е *резултат* от средата?

— Не ме прекъсвай — търпеливо казах аз. — Не ставай язвителна и най-вече недей да изпадаш в ерес. Слушай сега. Тъй като моето съществуване изисква определени обстоятелства, те трябва да бъдат налице, за да ми осигурят удобства. Фактът, че между тези обстоятелства попадат някакви си вековни дървета и прастари небесни тела, няма ни най-малко значение, освен като доказателство за силата на творческата ми фантазия.

— Фу! — Тя пусна ръката ми. — Бива си те.

— Благодаря, скъпа. Схващаш ли идеята?

— Само на теория, о, възлюблени. Леле-леле, докъде я докарахме! Но... какво ми пречи да реша, че вселената е част от *моето* въображение?

— Нищо. Естествено, това би било малко налудничаво, след като твърдо знам, че аз съм я създал.

— Дявол да ме вземе — каза тя. Можеше да ръси подобни бисери, та и по-лоши, защото беше тъй млада и симпатична, че хората просто не вярваха на ушите си. — *Триста* дяволи да ме вземат.

И тихичко добави още нещо, в което различих само думата „непоносимо“. Сигурно ставаше дума за времето.

Докато вървахме напред, тя откъсна листо от един лавров храст и разсеяно го захапа. Тъмната зеленина подчертаваше колко червени изглеждат устните ѝ на фона на бледото лице.

— Ама че ще е забавно — каза тя, — ако всички тия твои глупости и брътвежи вземат да се окажат верни и нещата почнат да

изчезват, щом се усъмниш в тях.

— Моля те! — рязко отвърнах аз и прехвърлих банския в лявата ръка, за да вдигна назидателно пръст. — Глупости? Брътвежи? Говори по-ясно, Джудит.

— Я стига! — кресна тя, с което напълно ме слиса. После продължи малко по-спокойно: — Обичам те, Уди, но смятам, че си самодоволно диване. И много приказваш. Дай да си попеем или нещо такова.

— Не ми е до песни или нещо такова — хладно отвърнах аз, — като те виждам тъй истерична и несправедлива. Не можеш да обориш нито дума от онова, което казах.

— Ти пък не можеш да го докажеш. Моля те, Уди... не искам да се караме. Лято е, отиваме да поплуваме, обичам те и съм съгласна с всяка твоя дума. Мисля, че си чудесен. А сега, за Бога, ще смениш ли темата най-сетне?

— Не мога да го докажа, а? — мрачно промърморих аз.

Тя вдигна крехки длани към слепоочията си и монотонно изрече:

— Луната е направена от зелено сирене. Не е вярно, но ако случайно се окаже така и ти го откриеш, значи ще стане вярно. Побърквам се. Ей-сега ще се разпеня, ще взема да скърцам със зъби и да дера с нокти. Повръща ми се от теб!

— Разсъжденията ти са типично женски — отвърнах аз, без да обръщам внимание на стоновете й. — Впечатляващи, но крайно неточни. Ето какво смятам. — Размахвах ръка наоколо. — След като съм сътворил всички тия неща, значи мога и да ги унищожа. Например... да вземем онзи достолепен стар смърч. Не вярвам в него. Той не съществува. Не е нищо друго, освен частица от моето въображение без логическа обосновка. Вече не го виждам, защото не съществува. Не може да го има — той е невъзможен от физическа и психическа гледна точка. Той...

Най-сетне забелязах, че тя упорито ме дърпа за ръката.

— Уди! О, Уди... то изчезна! О-о-онова дърво; то... о, Уди! Страх ме е! Какво стана?

Сетне млъкна и посочи към празното място в горичката.

— Де да знам. Аз... — Облизах устни и опитах отново. — Боже мой.

Въпреки жегата треперех от леден студ и на гърлото ми бе заседнала буца. Ноктите на Джудит се впиваха в ръката ми. Усетих това едва когато ме пусна и рязко отстъпи назад. Изчезването на няколко кубика дървен материал не ме вълнуваше особено. В края на краищата смърчът не беше мой. Но... о, Боже!

Погледнах Джудит и изведнъж осъзнах, че се кани да побегне. Разперих ръце и вместо това тя се хвърли в прегръдките ми. После заплака. В онзи миг и двамата разбрахме кой... или по-точно какво съм аз; но все още не искахме да го признаем. Както и да е, тя плачеше... а аз се чувствах страхотно. Чудото на живота бе мое откритие, топлият въздух, небесната синева, златното слънце и сребърната луна — всички те бяха само за мен. Ако пожелаех, земята щеше да се разтресе под нозете ми, а избухването на свръхнова звезда не представляваше нищо повече от проблясък в моята мисъл. И все пак когато Джудит се заплака в прегръдките ми, просто не знаех какво да правя. Седнахме на един камък край пътя и тя продължи да плаче, защото бе изплашена до смърт, а аз я галех по рамото и се чувствах ужасно гаден. Боях се не по-малко от нея.

Кое беше истинско? Отпуснах длан към камъка и погалих прохладния мъх. Нещо с безброй крачета побягна изпод пръстите ми. Погледнах го. Беше лъскаво, ръждивокафяво и отвратително. Ама че идеи ми хрумват понякога!

Камъкът например. Не бе *задължително* да го има. Не беше необходим за друго, освен като приятен елемент от пейзажа, който ми допадаше. Спокойно бих могъл да не...

Джудит ахна и прехапа устни, падайки върху голата земя там, където преди малко стоеше камъкът.

— Джудит — немощно избъбрих аз, докато се надигах и й помагах да стане. — Това беше... голям номер!

— Не ми хареса — яростно отвърна тя. — О-о-о-ох!

— Нищо не съм направил. Аз просто... Той просто...

Тя опипа устните си.

— Знам, знам. Я да видим как ще го върнеш, като си толкова умен. Давай! Не стой като препариран! *Давай!*

Опитах. Опитах с цялата си енергия и знаете ли, не успях да го върна. Наистина. Нямаше го и толкоз. Дори и за да си въобразиш нещо, трябва да вярваш в него; трябва да допускаш, че е възможно. А

онзи камък изчезна веднъж завинаги. Беше ужасно. По-неизбежно, по-категорично и окончателно от самата смърт.

След малко продължихме напред. Джудит не пусна ръката ми чак до езерото. Беше потресена. Странно, на мен нищо ми нямаше. Чувствах станалото като нещо съвсем обикновено. До този ден просто не го бях осъзнавал, а сега ми дойде настроението.

— Дявол да го вземе, ама то било истина!

Истина беше и малко по малко почвах да осъзнавам какво ще се случи. Бях толкова сигурен, че дори не се тревожех. На ваше място бих се постарал да не изпадам в подобно настроение. Знам какво говоря, нали вие и аз сме едно и също, след като сте само частици от моето въображение...

Стояхме край езерото и докато бях с Джудит всичко щеше да е наред. В нейно присъствие не можех да мисля за нищо друго, освен за великолепната ѝ фигура, а тъкмо това трябваше, за да поддържам положението. Почнех ли да се съмнявам в нещо, то губеше шанс да съществува. А в нея не можех да се съмнявам. Поне тогава. Ах, каква хубавица беше!... Горката Джудит.

Стоях на брега и я гледах как се гмурка. Беше чудесна. Не познавах друго момиче, което може да направи двойно салто от четириметров трамплин. Същински ангел — кой знае дали не можеше и да лети. Забелязах, че и Монте Карло я гледа през скъпите си слънчеви очила. Отидох до него и дръпнах очилата.

Не обичах Монте. Май му завиждах за стройната мургава фигура и гарвановочерната коса. Сега вече мога да си призная подобни неща.

— Хей! — кресна той и посегна за очилата. — Какво те прихваща?

Сложих си ги, погледнах към Джудит, която бе застанала на трамплина за нов скок и подхвърлих през рамо към Монте:

— Не ми харесваш. Не харесвам тия погледи, дето ги мяташ на Джудит. Не харесвам и очилата ти — всеки път щом те зърна, искам да ти тегля пердаха, но не мога да бия човек с очила.

Джудит се гмурна съвършено както винаги. После Монте ме награби за рамото. Беше с десет кила по-тежък от мен и спадаше към онези типове, дето смятат външността си за своя заслуга.

— Взе да си вириш носа, а? — изръмжа той. — След толкоз години ситният Уди се прави на юначага! И какво толкова е открила в теб? Определено няма вкус.

— ... и не харесвам типове, дето дрънкат, вместо да се бият — продължих аз, сякаш изобщо не ме бе прекъсвал. Представях си Монте Карло проснат по гръб със строшена челюст.

И наистина го видях проснат по гръб със строшена челюст. Вдигнах рамене и отидох при Джудит, която излизаше от водата.

— Какво му стана на големия любовник? — запита тя, като видя хората да се събират около сгърбената фигура на брега.

— Ами... просто не предвиди всичко.

— Уди... да не си го ударил?

— Хич даже.

— Пак ли... от твоите трикове, Уди?

Не отговорих. Тя ме погледна отблизо, обгърната в мирис на мокра коса и вълшебство. После сведе очи към ноктите си, въздъхна и сви рамене. Видя очилата и посегна за тях. Сложи си ги, хвърли поглед към отсрещния бряг и ахна от изненада — поляризираните стъкла смекчаваха слънчевия блясък.

— Страхотна работа! Как става? — запита тя с онзи тон, който употребяват само влюбените жени и който означава: „Нали знаеш всичко, ти мой велик, могъщ и умен звяр“.

— А, нещо там свързано със светлинните вълни — уклончиво отговорих аз. — Кара ги да трептят в една плоскост. Не знам точно.

— Направо да не повярваш.

— Така си е.

По принцип не разбирам много от тия неща. Мене ако питате, наистина не беше за вярване...

— Ох! — възкликна тя. — Ох! Гледах отсреща, където е най-ярко и стъклата смекчаваха блясъка, а сетне изведнъж слънцето ме заслепи, все едно че съм без очила... Уди! Ти ли...?

Тя смъкна очилата и ме зяпна с разширени очи. Не отговорих. Мъчех се да мисля за нещо друго.

— Съсипа хубавите очила — каза тя.

— За жалост май съсипах цяла индустрия.

Тя метна очилата в езерото и присви очи.

— Уди... отначало беше забавно. Мисля... о, скъпи, толкова ме е страх.

Разперих ръце.

— Не мога... *нищо* не мога да сторя, сладурче. Честна дума. Просто... ами... просто откакто на път за насам разбрах какво става, престана ли да вярвам в нещо, то... не съществува. *Не може* да съществува!

Тя поклати глава, без да откъсва поглед от мен, тъй че зелените ѝ очи подскачаха нагоре-надолу.

— Не ми харесва. Никак не ми харесва, Уди.

— Не зависи от мен.

— Да си вървим — рязко каза тя и изтича към съблекалнята.

След този случай известно време не мислих за Джудит. Имах си много по-сериозни поводи за тревога.

Един ден разглеждах снимките в някакво списание и се натъкнах на скат-албинос, който в профил приличаше на скарида, а погледнат отгоре беше като реклама за кутийка с гримове. По-шантава твар не бях виждал и за нищо на света не можех да повярвам в нея. Седмица по-късно прочетох във вестника, че по необясними причини целият род *Claridae* е изчезнал едновременно — не само от естествената си среда, но и от аквариумите в целия свят. Представете си как ме потресе това.

Добре че не съм от вятърничавите. Ами ако имах развинута фантазия като ония, дето пишат за разни списания? Бих повярвал в какво ли не! „Вампири, таласъми и дългокраки изчадия върлуват по мръкнало“, както казват шотландците. А между нас казано, вярваш ли в тия работи, почваш и да ги виждаш. Може пък всички да са като мен, само че не го осъзнават. От все сърце се надявах да си останат в неведение. Още един като мен съвсем би оплескал нещата. И без това бях забъркал една каша... Хубава, прегоряла и безкрайно неприятна.

Каквото и да ме чакаше през идните дни, сключих категоричен договор със съдбата. Можех да приема всичко — каквото и да било — докато не се появеше повод за съмнение. Доста дълго не осъзнавах накъде бие цялата работа; сетне разбрах, че всеки общоприет факт непременно опира в невероятното. Изберете си факт; поразсъждавайте

над него; рано или късно ще се сблъскате с нещо, което е трудно за възприемане. Моят личен егоцентризъм ме тласкаше да се съмнявам категорично във всичко, което не разбирам докрай. А за празноглавец като мен това в крайна сметка води до необятен скептицизъм!

Най-напред трябваше да напусна летовището... и Джудит. Тя беше от онези жени, които не изпускат мъжа каквото и да се случи. А аз държах да узная тъкмо това — какво се е случило.

Не искаше да ме пусне. Беше категорична в това отношение.

— Нещо е станало с теб, Уди — рече тя, докато целенасочено изхвърляше дрехите ми от куфара, а аз също тъй целенасочено ги слагах обратно. — Вече ти казах, че не ми харесва. Това не ти ли стига, за да престанеш?

— Не мога да престана, защото нищо не правя — възразих аз.

— Аз бих престанала — упорито рече тя, — ако ти ме помолиш.

— Казах ти, скъпа, нищо не правя. Нещата просто се случват, това е.

— Материята — каза тя изведнъж, като застана пред мен, — не се създава и не изчезва.

Въздъхнах и седнах на ръба на леглото. Тя незабавно се настани до мен и ме прегърна.

— Прочела си го в някоя книга — казах аз.

— И какво от това? Тревожиш се, защото стават разни неща. Например камъкът, който изчезна. Но ти не можеш да унищожиш материята. Тя трябва да се превърне в енергия или нещо такова. Следователно просто не може да си го направил.

— Само че го направих.

— Няма значение какво си направил. Не е логично — победоносно заяви тя.

— Пропускаш нещо, обаятелно създание — казах аз и я бутнах настрана. — А именно факта, че аз не вярвам в тия теории за материята и никога не съм им вярвал. Следователно материята може да бъде унищожена. Пък и бездруго тя е само част от моето въображение.

Джудит отвори прекрасната си уста, затвори я, пак я отвори и най-сетне каза:

— Но в училище...

— По дяволите училището! — креснах аз. — Да ти докажа ли? — Озърнах се из стаята за нагледно пособие, но не видях нищо

излишно. Обикновено пътувам с малко багаж. Очите ми паднаха върху летните й сандали. — Гледай... бас държа, че някъде си си загубила сандалите.

— Не съм. Аз... ох!

— ... и чорапите...

— Уди!

— И оная хубава синя баретка...

— Уди, ако само...

— ... какво? И халат ли нямаш?

Навярно прекалих. Откъде да знам, че няма нищо отдолу? Мисля, че това бе единственият случай, когато постигнах чрез въображението си нещо положително. Веднъж един приятел ми донесе от Северна Африка груба, безформена дреха с качулка, наречена бурнус. Не беше нито хубава, нито удобна, но по-обгръщащо нещо човечеството не е измислило до ден днешен. Когато помислих „загърни се“, в ума ми автоматично изникна бурнусът...

Тя го придърпа около себе си. И какво? Не каза „Ти си звяр“. Нито пък „негодник“. Или „мръсник“. Каза:

— Мисля, че си чудесен, Уди.

И избяга разплакана. А аз дълго седях и накрая станах да си стегна куфара.

Когато пристигнах в града и се прибрах в стаичката си, веднага ми стана по-добре. При сегашното положение наоколо трябваше да има неща, които познавам отдавна. Те крепяха разклатената вселена. Докато бяха на място, вселената щеше да е в безопасност.

Стаичката ми беше доста приятна. Ако наминете, мога да ви предложа кафе, стига да нямате нищо против да ставате всеки път, когато се пресегна за захар. Теснотия. На стената имаше килимче, на пода индианска рогозка. Две пастелни рисунки и чудесна скица на Джудит. Непряко осветление — тоест кръг черен картон, закачен с ластичета под голата крушка. Книги. Легло. Радио, което свири по двайсет и четири часа на денонощие.

А защо пък да са непременно двайсет и четири?

Пропъдих мисълта преди да е стигнала до края.

Включих двете лампи, радиото, котлона и кафеварката. Електромерът се въртеше с бръмчене като вехт грамофон (плащах по три долара и половина седмично заедно с режийните).

Докато закачах сакото си, Дрип дотърча с рев:

— Здравсти, Уди? Здравсти, братче, върна се, а? Какво стана, а?

Затворих гардероба, обърнах се, пернах го през устата, после опрях крак в корема му и го изритях в коридора. Точно срещу вратата ми едно време имаше петно, после пукнатина, а сега вече е цяла дупка, оставена от непрестанните сблъсъци на Дрип със стената. Нямам нищо против него, но хиляди и хиляди пъти съм му казвал да чука преди да влезе.

Щом затворих вратата, той плахо почука.

— Кой е?

— Аз съм.

Отворих.

— А! Здравсти, Дрип.

Той влезе и отново подхвана приветствията и поздравите. Горкият Дрип. Половината местно население го взимаше на подбив, но не личеше да му е неприятно. Имаше писклив, но не тънък глас, плаха прегърбена стойка, нездрава розовина по лицето, измамно широки плещи и привидно агресивна брадичка. Малко бръм, но напълно безвреден.

Веднъж ме бе запитал какво мисля за него, а аз рекох: „Ти си преходът на Твореца между хипотеза и теория“. Сигурно и до днес се мъчи да го проумее... ако изобщо е нейде, където може да се проумява.

От Дрип обаче имаше полза. Който и да си, щом застанеш до него, веднага усещаш превъзходство. Това му беше ползата. За негова сметка си оставаше фактът, че той пък изпитваше комплекс за малоценност. Никой не му беше виновен, че е толкова диване. Впрочем, и той самият нямаше вина.

Приказваше горе-долу така:

— Хей? Уди? Радвам се да те видя? Какво ще правиш. Пак на работа. Няма ли? Значи довършваш почивката. Еха? Нещо май. Скарахте ли се. С Джудит? Божичко... все на теб ти се случва?

— Стига си ме разпитвал — рекох аз. — Искаш ли кафе?

— Извинявай — изгърси той. Тая дума я ръсеше по рефлекс.

— Ти какво правиш тук, Дрип?

— Нищо? Нищо? Ти защо. *Се върна, Уди?*

— Добре де, ще ти кажа. — Почесах се по тила. — О, по дяволите. Дълго е за разправяне, Дрип. Ще взема да хвана някоя газена

тенекия.

— Ще о-отплаваш. Пак с танкер? О, Уди, не бива. Да го правиш? Мислех, че си скъсал с морето.

— Всичко мога — решително казах аз. — Тоя град... тоя град просто ми лази по нервите, това е.

Дрип погледна арабското молитвено килимче на стената, после се завъртя към отражението му в голямото огледало отсреща.

— Ако заминеш може да взема стаята ти — прошепна той с такъв тон, сякаш ме молеше да се пожертвам за него.

— Не, братче. Искам да дойдеш с мен.

— Какво? — изпищя той. — Аз. На кораб. О? Не! Не-не-не!

Като гледах как слага захар в кафето, изведнъж ми дожаля за него. Искях да му помогна. Искях да споделя с него вълнението на дните преди да срещна Джудит и да хвърля котва.

— Да, разбира се. Защо не, Дрип? Отплавах за пръв път още като бях на шестнайсет и хората се държаха съвсем човешки.

— Да бе — каза той без капка сарказъм, — ти всичко можеш. Аз не? Никога не бих успял да бъда като теб?

— Дрън-дрън — рекох аз.

Общуването с Дрип ми се отразяваше по два начина: мислех или колко съм чудесен, или колко е жалък той. В момента бе второто. Опитвайки да му помогна, съвсем забравих новите си способности. Там ми беше грешката.

— Слушай — рекох, — защо се плашиш от собствената си сянка? Мисля, че е защото те мързи да преодолееш страха. Ако се боиш от тъмното, включи лампата. Ако те е страх от високото, скочи от покрива на някой нисък гараж. Ако се боиш от жени, навъртай се около тях. А ако те е страх да отплаваш по море, зарежи всичко и идвай с мен, мътните да те вземат. Ще се хвана като кормчия, а ти можеш да бъдеш обикновен моряк от моята вахта. Ще те науча кое как става. Но така или иначе на всяка цена опитай да се пребориш със страха.

— Значи тъй го правиш? — изрече той едва ли не с благоговение.

— Ами да. И ти можеш, стига да опиташ. Хайде, Дрип. Направи усилие.

Той сбръчка чело и каза:

— Нямах представа от какви неща се страхувам.

— Кажи де!

— Ще ми се смееш.

— Няма!

— Ами например... вън пред вратата има... има... едно нещо. Ужасно е.

Станах и отворих вратата.

— Няма нищо, освен неизметен боклук.

— Видя ли сега? — рече той. — Искаш да виждам нещата като теб, а ти изобщо не ги виждаш като мен.

И се разплака. Потупах го по рамото.

— Престани, Дрип. Мога да видя всичко, което виждаш ти. Мога...

Ама *разбира се*, че можех! Дрип беше част... част от всичко. Неговите идеи, неговите мисли бяха част от всичко. Защо да не видя каквото вижда той?

— Дрип, ще видя нещата като теб. *Непременно*. Ще видя всичко с твоите очи. Гледай сега!

И в същия миг стаята се разтнесе; всичко наоколо взе да се люшка; чак тогава разбрах, че Дрип има астигматизъм. Освен това с изненада открих, че съм бил едва ли не далтонист в сравнение с него — сега виждах поразително ярки цветове. Страхотно!

Сетне осъзнах ужасите — милионите неопределени страхове, с които горкият глупчо живееше ден и нощ.

Таванът се канеше да ме смаже. Подът искаше да скочи и да ме блъсне. В гардероба имаше нещо, готово всеки момент да се нахвърли върху мен. Можеше да подпухна и дрехите да ме задушат... тия дни сигурно щях да ослепея... ако излезех, щеше да ме блъсне кола, ако останех у дома, щях да се задуша. Някоя нощ, когато съм сам, апендиксът ми щеше да се спуска и да умра в страшни мъки. Дебнеха ме страховити болести. Хората ме мразеха. Подиграваха ми се... Бях съвсем сам. Бях прокуден отвсякъде. Мразех се.

Постепенно първоначалното потресение отмина, но ужасът продължаваше да расте. Погледнах към Дрип; той все още ронеше сълзи в кафето, но поне не трепереше. Аз обаче треперех... в този миг горкият уплашен, свит, жалък Дрип ми се виждаше като връх на човешката храброст.

Сигурно доста време съм стоял така, додето се опомня. Трябваше да направя нещо. Не можех да търся утеха от Дрип! Все пак и аз си имам самоуважение...

— К-к-какво рече, че имало... пред вратата?

Той подскочи, погледна ме и безмълвно посочи вратата. Посегнах и я отворих.

То беше там — свито в сенчестия ъгъл чакаше някой да мине. Затръшнах вратата, подпрях я с гръб и избърсах с ръкав челото си.

— Там ли е? — прошепна Дрип.

Кимнах и изпъшках:

— То... цялото се е озъбило. И е *лигаво!*

Той стана и надникна навън. После се разсмя.

— А, това е малкото. нищо няма да ти стори. Чакай да видиш другите. Еха? Уди. Ти си първият, дето ги вижда освен мен. Ела? Ще ти покажа другите.

Той стана, излезе и ме изчака отвън. Сега разбрах защо винаги гледаше да ме пусне пред себе си. На излизане беше смазал някаква сгърчена твар, за да не ми пролази по краката. Сигурно много пъти бях вършил същото, без да усещам.

Изкачихме се нагоре по стълбите. Тварите се разбягваха изпод краката ми на всички страни. Сториха ми се крехки. И опасни. Но всичко изглеждаше наред, докато Дрип вървеше пред мен. Той като че имаше известен контрол над хилядите лазеци, гъмжащи, пърхащи твари около нас. Докато минаваше през площадката, нещо с безброй пипала се отдръпна в стената. Дребни лигави твари изчезваха под нозете му и се появяваха зад моите. Гледах да съм плътно до него, защото от тях се излъчваше убийствена ненавист.

Когато се добрахме до стаята му, точно над моята, той хвана дръжката, обърна се към мен и прошепна:

— Трябва да нахълтаме, защото вътре се крие едно от големите. Ако влезем внезапно, може да го подплашим. Иначе може и да не ни забележи. А като разбере, че сме там, ще ни. Изяде?

Той тихичко завъртя дръжката и блъсна вратата. Безформената маса от кръв и мрак, която изпълваше стаята, рязко се сви и почна да се топи като лед върху печка. Когато се сви до размерите на слива,

изчадието за миг увисна във въздуха, после плъсна на пода и се търкулна под леглото.

— Видя ли — рече Дрип. — Ако бяхме влезли тихо, щяхме и ние да се свием. С него?

— Боже мой — дрезгаво прошепнах аз. — Да се махаме!

— А, няма нищо — отвърна той почти весело. — Докато знаем колко е часът, то няма да се върне. Ще чака да излезем.

Сега разбирах защо по стените му висят толкова часовници.

Канех се да рухна в креслото, защото краката не ме държаха, но забелязах, че седалката от червен плюш леко помръдва. Посочих към нея.

— Какво? — трепна Дрип. — А, не обръщай внимание. Мисля, че е натъпкана с паяци. Още никого не са ухапали, но някой ден ще го сторят. Ще разкъсат плата. И ще плъзнат из цялата стая?

Погледнах го.

— Та това е ужа... Дрип! Какво си се ухилил?

— Хиля ли се. Извинявай? Разбираш ли, досега не бях виждал някой да се плаши от моите твари?

— *Твоите* твари?

— Разбира се. Аз ги измислих.

Никога не съм побеснявал дотолкова. Той да ме плаши мен — мен — с частици от страхливото си въображение; да ме кара да му завиждам задето се справя тъй лесно из своя страховит свят; да ме прави на маймуна... това бе немислимо! Невъзможно!

— И защо ги измисли? — запитах аз с леден интерес.

Отговорът му бе поразително разсъдлив сред тая нестабилна вселена. По-късно неведнъж разсъждавах над него.

— Измислих ги, защото се страхувах от разни неща. Откакто се помня. Не знаех от какво се боя и трябваше да измисля нещо. Ако не го сторех, *щях да полудея*...

С няколко цветисти ругатни аз се отдръпнах от него и докато си възвръщах нормалния мироглед, очертанятията на стаята се избистриха. Цветовете помръкнаха до познати оттенъци, а Дрип, тази невероятна личност, тази хипотеза, бавно избледня, задържа се за миг като бледа сянка и накрая изчезна напълно.

Слязох долу. Тъй ще е по-добре и за него, горкия, помислих си аз, докато пусках радиото. Той беше нещо като подмолно влияние в

тази... моя вселена. Беше само късче отвратителна фантазия, досущ като оная твар в коридора. И също тъй невероятен... Повъртях настройката докато хванах концерт на Чайковски — тъкмо за сегашното ми настроение — и се проснах на леглото. От джаза щях да се вкисна, защото Дрип си падаше по такава музика, а никак не ми се мислеше за него.

Тихи стъпки отекнаха в коридора и спряха пред вратата.

— Уди...

— О, по дяволите — казах аз. — Влизай, Джудит.

Тя влезе, хвана дръжката на вратата с другата ръка и ме погледна.

— Сигурно съм страхотен, за да имам хубава сянка като теб.

— Всички мъже на тоя свят са хукнали подир мен — въздъхна тя, — а пък аз, глупачката, взех, че хлътнах по теб. Идвам да се сбогуваме.

— Къде отиваш?

— Никъде.

— Аз ли си тръгвам тогава?

— Ти вече си тръгна.

— Тъй ли?... Накъде?

— Насам. От лагера. Забрави да ме целунеш. Няма да ти се размине.

— А! — Станах и я целунах. — Казвай сега защо ме последва.

— Страхувах се.

— От какво? Че може да хвана някой кораб?

Тя кимна.

— От това и... знам ли? Страхувах се и толкоз.

— Нали ти обещах да остана на суша?

— Ти си ужасен лъжец — беззлобно напомни тя.

— Хе! — ухилих се аз. — Винаги ли?

— Поне откакто се знаем...

— Обичам те.

— ... освен когато го казваш. Уди, поне в това *трябва* да съм сигурна.

— Знам как се чувстваш, щурче. — Пуснах я и посегнах към шапката си. — Хайде да похапнем.

Спомням си този обяд. Последният ми обяд на света. Спагети, пиле по ловджийски и черно кафе в малко италианско ресторантче. Докато пиехме кафето, аз отново ѝ обясних какво става с мен.

— Уди, ти си невъзможен!

— Може би. Може би. През последните дни открих цял куп невъможни неща. Вече ги няма. Дрип например.

— Дрип ли? Какво стана?

Разказах ѝ. Тя веднага си сложи шапката.

— Чакай — казах аз. — Не съм си допил кафето.

— Осъзнаваш ли какво ми говориш? Уди, ако грешиш, без да знаеш — защото ти вярваш в това — значи си луд. Ако си прав... значи си убил горкото момче!

— Нищо подобно. Нищичко не съм сторил. Дявол да го вземе, скъпа, знам, че е трудничко за разбиране. Но вселената е мой сън и... нищо повече. Дрип просто не можеше да съществува — ти сама ми го каза, когато се срещнахте за пръв път.

— Това беше само шега — отвърна тя и стана.

— Къде отиваш?

— Не знам. — Изглеждаше уморена. — Където и да било... само да е по-далеч от теб, Уди. Обади ми се, когато си избиеш тия глупости от главата. Никога не съм чувала толкова... Все едно. Трябва да има някакво разумно обяснение.

— Разбира се. Току-що ти го предложих, само че не му вярваш.

Тя отчаяно вдигна ръце и разбрах, че е искрено възмутена. Хванах я, преди да се обърне.

— Джудит! — Тя стоеше без да ме гледа. Не се дърпаше, просто вече *не я интересувах*. — Джудит, мила, не говориш сериозно. Не може да бъде. Сега ти си едничкото, в което вярвам.

— Когато си ме „измислил“, Уди, надарил си ме с прекалено изискан вкус, за да обичам някакъв... безумец — тихо каза тя. После дръпна ръка и излезе.

Дълго седях и гледах как доматеният сос попива в къшей италиански хляб. Казах си: „Когато стигне до онази шупла, тя ще се върне“. Малко по-късно: „Когато стигне до кората...“. Това отне доста време, а тя все не се завръщаше. Опитах да се засмея, но от смеха лицето ме заболя. Платих и излязох на улицата. Намерих една кръчма... и се натрясках.

Слушайте ме, крилати създания. Слушайте ме, създания, дирещи наслада в живота и зеленината. Съжалявам, че ви създадох, съжалявам, че ви сънувах, че гледах как растете, умираете и отново живеете, за да срещнете най-сетне окончателната си смърт. Създадени сте от смях и топлината на сърцето ми. Създадени сте от светлината на слънцето, което сътворих. Вие, плахи създания, силни и прекрасни същества, хора, музика, богатства, магия, туптене на безброй сърца; всички вие изчезвате, защото аз се събудих. Простете ми, прекрасни видения!

Знаех от какво да започна. Нарича се „Хабанера секо“, идва от Гватемала и е пивко като скоч, силно като водка и по-коварно от абсент. Ако не можете да устоите на смес от тия три питиета — а кой ли може? — не посягайте към „Хабанера“...

Още от първата чаша ми стана добре. От втората — много по-добре. На третата вече си бях съвсем наред. След четвъртата взе да ми става тъжно. На седмата окончателно се киснах. Страхотно питие. Според мен скърбите на света се лееха в продънено шише, тъй че мой дълг бе да изпразня шишето и да купя ново. Джудит си тръгна, а без Джудит слънцето нямаше за кого да грее. Всичко свърши, драматично си рекох аз; и, Бога ми, поне ще се погрижа да стане както трябва. Залитнах към вратата, подпрях се там и огледах улицата.

— Събуди се, Уди — избъбрих с пресипнал глас. — Всичко свърши. Вече нищо не е останало... нищо, никъде. Животът е невъзможен като въшка върху стерилно кълбо. Мъжът е чудовище, а жената призрак! Аз не съм човек, а заспало съзнание и сега се събуждам! Събуждам се! — Отблъснах се от вратата и закрепях: — Събуждам се! Събуждам се!

Не знам как точно стана. Всичко почна да се изплъзва и да изчезва. Нямаше трясъци и експлозии; просто светът се замъгли и ме остави сред нещо дълбоко, гъсто и изпълнено със самота. Побиха ме студени тръпки от последното, което видях преди... да си отида. Беше Джудит. Тичаше по улицата насреща ми с протегнати ръце, а по усмихнатото ѝ лице се стичаха сълзи. Значи все пак се завръщаше, ала вече нищо не можех да сторя. Сънят ми бе свършил!

Аз и странната гъста среда се разраснахме до пределите на съня ми, на цялата вселена и откъдето минехме, към нашата пустота се присъединяваха огромни слънца и мъглявини. Отново се носех из

мястото, където няма време — мястото, където бях, преди да ми се присъни вселената. Замислих се колко птици, камъни и битки, колко прекрасни и трогателно нежни неща са били само творения на горделивото ми въображение.

И едва сега дръзвам да си задам върховния въпрос — въпроса за онази последна, дълбока, необятна идея...

... защото ако всичко в тази вселена е било само част от един сън, ако не може да съществува щом се усъмня в него, то може би и самият аз съм създаден от собственото си въображение

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.